

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 08/08/2024
Αρ. πρωτ.: 490/151376

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: Ως Π.Α.

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθ. 4887/24-5-2024 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ζεϊμπέκ Χουσεΐν**, για τα θέματα της αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σχετικά με τα μέτρα στήριξης των αγροτών των νησιωτικών περιοχών, επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022, μεταξύ των άλλων, χρηματοδοτούνται δράσεις και επενδύσεις που αποσκοπούν στη στήριξη της νησιωτικότητας.

Βασικές προτεραιότητες της συγκεκριμένης στρατηγικής για τη νησιωτικότητα, αποτελούν:

- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγρο-διατροφικού συστήματος και η ενίσχυση της αξίας αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων στις νησιωτικές περιοχές.
- Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας στις νησιωτικές περιοχές.
- Η ενίσχυση της αλυσίδας αξίας των αγροτικών προϊόντων στις νησιωτικές περιοχές.
- Η προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και αντιμετώπιση ή/και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στις νησιωτικές περιοχές.
- Η ενίσχυση του κοινωνικού ιστού στις νησιωτικές περιοχές.

Οι ανωτέρω προτεραιότητες της στρατηγικής για τη νησιωτικότητα υλοποιούνται μέσα από τη δέσμη των μέτρων του νέου ΠΑΑ, τα οποία ομαδοποιούνται στις εξής βασικές κατηγορίες:

1. Ιδιωτικές Επενδύσεις στον γεωργικό & δασικό τομέα.
2. Δημόσιες επενδύσεις στον γεωργικό & δασικό τομέα.
3. Δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις εκτός πρωτογενούς τομέα (διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης της υπαίθρου και δημιουργία θέσεων απασχόλησης).
4. Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα και μέτρα προστασίας της παραγωγής και διασφάλισης του αγροτικού εισοδήματος.
5. Δομές υποστήριξης του αγρο-διατροφικού συστήματος και του δασικού τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ευκαιρίες για εγκατάσταση και ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας κυρίως στον αγροδιατροφικό τομέα είναι πολλές και στοχευμένες. Βασική επιδίωξη του ΠΑΑ, μεταξύ των άλλων, είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας τόσο στον πρωτογενή τομέα όσο και στον δευτερογενή τομέα που συνδέεται άμεσα με την πρωτογενή παραγωγή και τη χρήση της κατάλληλης και ποιοτικής πρώτης ύλης.

Παράλληλα, ενισχύεται και στηρίζεται η επιχειρηματικότητα στον τριτογενή τομέα (τουρισμός και υπηρεσίες), καθώς και η ενίσχυση δράσεων και επενδύσεων που αφορούν στη διατήρηση αλλά και την ανάδειξη - προβολή της τοπικής φυσικής, πολιτιστικής και αγροτικής κληρονομιάς των αγροτικών περιοχών, μέσω δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο των τοπικών αναπτυξιακών στρατηγικών, τοπικά προγράμματα LEADER (Μέτρο 19 - Στήριξη της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων - CLLD/LEADER). Οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται μέσω των τοπικών στρατηγικών LEADER, οι οποίες αφενός σχεδιάζονται από διαδικασίες bottom-up, αφετέρου είναι απολύτως προσαρμοσμένες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και στις ανάγκες των περιοχών αυτών.

Ταυτόχρονα, βασική στόχευση αποτελεί η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής των νησιωτικών περιοχών της χώρας κυρίως μέσω των διευρυμένων δυνατοτήτων που παρέχονται από το πρόγραμμα LEADER για την προώθηση τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης. Η λογική παρέμβασης, στην οποία εδράζεται η εφαρμογή των τοπικών προγραμμάτων LEADER, στοχεύει, μεταξύ άλλων, και στην αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, μέσω της ανάδειξης της κοινωνικής διάστασης της επιχειρηματικότητας και συγκεκριμένα της παροχής ευκαιριών για απασχόληση και στήριξη ειδικών κατηγοριών του πληθυσμού (π.χ. γυναίκες, άνεργοι κ.λπ.). Επιπρόσθετα, μέσω των τοπικών αυτών προγραμμάτων, εφαρμόζονται και πολιτικές ενθάρρυνσης της δημιουργίας βιώσιμων και πολύ-λειτουργικών νησιωτικών περιοχών με την παροχή κινήτρων διαφοροποίησης της οικονομικής τους βάσης, δημιουργίας συμπληρωματικών δραστηριοτήτων και εισοδημάτων, ειδικά προς τη γεωργική απασχόληση (πολυδραστηριότητα, π.χ. αγροτουρισμός, οικοτεχνία, βιοτεχνία), ώστε να εξασφαλιστεί η συνολική βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου.

Σημειώνεται, επίσης, ότι οι προαναφερόμενες δυνατότητες εφαρμόζονται σε συνδυασμό με μία σειρά συναφών επενδυτικών μέτρων, όπως οι επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (σχέδια βελτίωσης) και η μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, στα οποία προβλέπονται ιδιαίτερα αυξημένα ποσοστά ενίσχυσης (έως και 85%) για τις νησιωτικές περιοχές.

Επιπλέον, στο μέτρο των νέων γεωργών προβλέπεται αυξημένο ύψος ενίσχυσης κατά 2.500€ ανά δικαιούχο στα μικρά νησιά έως 3.000 κατοίκους πληθυσμό.

Το μέτρο των νέων γεωργών αφορά στην παροχή κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης για την είσοδο νέων έως και 40 ετών στη γεωργική απασχόληση και την πρώτη τους εγκατάσταση σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Εκτός της ηλικιακής ανανέωσης, βασικός στόχος είναι η δημιουργία επιχειρηματιών γεωργών που, με το πέρας της στήριξης, θα διαθέτουν κατάλληλα εφόδια και βιώσιμες εκμεταλλεύσεις.

Το ποσό ενίσχυσης κυμαίνεται από 30.000 € έως και 42.500 € ανά δικαιούχο (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), διαμορφούμενο ανάλογα με την παραγωγική κατεύθυνση της εκμετάλλευσης και την περιοχή μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου.

Το μέτρο των νέων αγροτών δίνει:

α) άμεση πρόσβαση στο μέτρο του ΠΑΑ 2014 -2020 σχετικά με την απόκτηση επαρκών επαγγελματικών προσόντων εντός 36 μηνών από την απόφαση έγκρισης (κριτήριο επιλεξιμότητας του υπομέτρου 1.1),

β) δυνατότητα πρόσβασης στο υπομέτρο 4.1 του ΠΑΑ 2014 -2020 (Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις) σχετικά με την υλοποίηση επενδύσεων.

Η ένταξη στο υπομέτρο των νέων αγροτών δύναται να συνδυαστεί με τα εξής μέτρα και υπομέτρα του ΠΑΑ 2014-2020: 2.1 (Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών), 3.1 (Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων), 9 (Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών), καθότι η συμμετοχή στο υπομέτρο 6.1 δίνει προτεραιότητα στη συμμετοχή σε αυτά.

Επιπλέον, στο ΠΑΑ δίδεται προτεραιότητα, μέσω κατάλληλων κριτηρίων επιλογής, σε υποψήφιους σε νησιωτικές περιοχές, στα μέτρα που αφορούν σε ιδιωτικές επενδύσεις, στην

υιοθέτηση συστημάτων ποιότητας, ενώ και στην εκχώρηση πόρων στις Περιφέρειες λαμβάνεται υπόψη η νησιωτικότητα.

Επίσης, η νησιωτικότητα αποτελεί κριτήριο ένταξης των δικαιούχων στο σημαντικής χρηματοδοτικής βαρύτητας μέτρο της εξισωτικής αποζημίωσης, το οποίο στοχεύει στην προστασία του εισοδήματος των παραγωγών και τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, όπως οι νησιωτικές.

Και στην προγραμματική περίοδο 2023-2027, μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), οι νησιωτικές περιοχές απολαμβάνουν ανάλογων αυξημένων εντάσεων ενίσχυσης στις επενδυτικές παρεμβάσεις, έως 10% επιπλέον των άλλων περιοχών. Στην παρέμβαση που αφορά στην εγκατάσταση γεωργών νεαρής ηλικίας εξακολουθεί να ισχύει το αυξημένο ποσό ενίσχυσης για την πρώτη εγκατάσταση αυτών. Επίσης, και στο ΣΣ της ΚΑΠ δίνεται προτεραιότητα, μέσω σχετικών κριτηρίων επιλογής, για τη συμμετοχή σε αρκετές παρεμβάσεις.

Σχετικά με τις πληρωμές των οικολογικών σχημάτων, σημειώνεται ότι τα οικολογικά προγράμματα είναι τα νέα, εθελοντικά, ετήσια προγράμματα, τα οποία καλούνται να συνδράμουν καθοριστικά στην επίτευξη κλιματικών και περιβαλλοντικών βελτιώσεων σε όλες τις καλλιεργούμενες εκτάσεις με αροτραίες ή μόνιμες καλλιέργειες και βοσκοτόπια. Εισάγονται, για πρώτη φορά, στη νέα ΚΑΠ σε αντικατάσταση του καθεστώτος του «πρασινίσματος» της προηγούμενης περιόδου και ο συνολικός προϋπολογισμός αυτών ανέρχεται σε 2,17 δις €, ενώ ο ετήσιος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 435 εκατ. €, ποσό που αντιστοιχεί στο 25% του προϋπολογισμού των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ (Πυλώνας 1).

Κατ' εφαρμογή των άρθρων 101-102 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2115/2021, στο θεσμικό πλαίσιο προβλέπεται ότι σε περίπτωση υπερβάλλουσας ζήτησης το ύψος ενίσχυσης ανά εκτάριο και έτος δύναται να μειωθεί, έτσι ώστε να αποφευχθεί η υπέρβαση των ετήσιων χρηματοδοτικών κονδυλίων. Δεδομένου ότι για το έτος 2023 υπήρξε υπερβάλλουσα ζήτηση, έγιναν μειώσεις στα ύψη ενίσχυσης για το σύνολο των οικολογικών σχημάτων. Όλοι οι παραγωγοί που είχαν δηλώσει οικολογικά σχήματα έλαβαν την αντίστοιχη ενίσχυση, εφόσον κρίθηκαν δικαιούχοι.

Όσον αφορά στην κατανομή των επιπλέον πόρων των Σχεδίων Βελτίωσης, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της πρόσκλησης της δράσης 4.1.5, υποβλήθηκαν 6.901 αιτήσεις στήριξης, με συνολική αιτούμενη δημόσια δαπάνη τα 404 εκατ. ευρώ. Ο αρχικός προϋπολογισμός της πρόσκλησης ανερχόταν στα 180 εκατ. ευρώ και αυξήθηκε, με υπερδέσμευση, στα 305 εκατ. ευρώ, προκειμένου να καλυφθούν όσο το δυνατό περισσότερες προτάσεις.

Για τις νησιωτικές περιοχές ο αρχικός και τελικός προϋπολογισμός φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Περιφέρεια	Αρχική κατανομή	Υπερδέσμευση
Ιονίων Νήσων	2.560.000 €	2.700.000 €
Βορείου Αιγαίου	9.940.000 €	13.800.000 €
Νοτίου Αιγαίου	3.780.000 €	7.280.000 €
Κρήτης	18.170.000 €	37.160.000 €

Ειδικά για την περίπτωση του Β. Αιγαίου, έγινε και επιπλέον κατανομή ύψους 1,8 εκ € με τον τελικό προϋπολογισμό να διαμορφώνεται στα 15.600.000 €.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι στο πλαίσιο εφαρμογής του Καν. 229/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό ειδικών μέτρων για την γεωργία στα Μικρά Νησιά Αιγαίου Πελάγους υπάρχει ειδική μέριμνα για τη γεωργία, που στόχο έχει την αντιμετώπιση των δυσκολιών λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα και

της απόστασης από της αγορές και προς τούτο υλοποιείται το Πρόγραμμα Στήριξης των Μικρών Νησιών του Αιγαίου Πελάγους (ΜΝΑ).

Στο πρόγραμμα αυτό προβλέπεται η εφαρμογή:

- του «Μέτρου 1: Ειδικό Καθεστώς Εφοδιασμού» για ενίσχυση μεταφερόμενων ζωοτροφών και αλεύρων, με τα ποσά να έχουν καθοριστεί ανάλογα με τις ομάδες νησιών, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα Ι της προαναφερόμενης ΚΥΑ.

Συγκεκριμένα, για τα νησιά της Ομάδας Α' προβλέπεται ποσό ενίσχυσης 20€/τόννο και για τα νησιά της Ομάδας Β' προβλέπεται ποσό ενίσχυσης 32€/τόννο. Ο ετήσιος προϋπολογισμός του εγκεκριμένου προγράμματος για το Ειδικό Καθεστώς Εφοδιασμού είναι συγκεκριμένος και ανέρχεται στα 6.250.000 € για τον τομέα των ζωοτροφών και στα 295.000 € για τον τομέα των αλεύρων.

- Του «Μέτρου 2: Στήριξη της Τοπικής Γεωργικής Παραγωγής» για την ενίσχυση τομέων με ιδιαίτερη οικονομική σημασία, για τη διατήρηση ή/και ανάπτυξη της γεωργικής οικονομικής δραστηριότητας στα ΜΝΑ. Ο ετήσιος προϋπολογισμός του συγκεκριμένου Μέτρου ανέρχεται σε 17.335.000€.

Όσον αφορά στο Ειδικό Καθεστώς Εφοδιασμού, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ, η απορρόφησή του δεν ξεπερνά το 99% για την τελευταία πενταετία, συνεπώς, δεν προκύπτει ανάγκη αύξησης του προϋπολογισμού στο άμεσο μέλλον.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Ζεϊμπέκ Χουσεϊν